

Sprawozdanie

Komisji szkolnej o petycyach licznych nauczycieli i grom nauczycielskich w sprawie zrównania płac nauczycieli z płacami urzędników państwowych, zniżenia lat służby, zniesienia internatów przy Seminarjach nauczycielskich, zmniejszenia liczby godzin pracy itp.

Wysoki Sejmie!

W bieżącym roku, również jak w przeszłym, wpłynęło do Sejmu i zostało przydzielonych Komisji szkolnej mnóstwo petycyi od pojedynczych nauczycieli, oraz dużo zbiorowych równobrzmiących, podpisanych przez mniej lub więcej liczne grono nauczycielskie. Większość tych petycyi stawia postulata zbyt daleko idące, a tem samem niewłaściwe. Główniejsze z tych żądań są: Zrównanie płacy nauczycieli ludowych z płacą urzędników państwowych XI., X. i IX. rangi; zniesienie internatów przy seminarjach nauczycielskich; zniżenie lat służby, uprawniających do emerytury na 35, a nawet na 30 lat; zniesienia konferencyi nauczycielskich, również tajnej kwalifikacyi — a wreszcie zmniejszenie liczby godzin zatrudnienia tygodniowego z 30 na 24 godzin.

Komisya szkolna znajduje, że nauczyciele ludowi dążąc do otrzymania charakteru urzędniczego, zapoznają ważność swego powołania i stanowiska społecznego, a tem samem ujmę mu czynią. Uchwała z dnia 31. stycznia r. 1896. i świeżo powzięta uchwała przez Wysoki Sejm regulująca lata służby nauczycieli, załatwiły główne potrzeby stanu tego. Wreszcie Rada szkolna krajowa rozporządzeniem z dnia

poleciła Radom szkolnym okręgowym, ażeby z końcem każdego roku szkolnego zbadały, o ile służba nauczycieli w ciągu tego roku była skuteczną, a nauczycielom, których służba z ich winy była nieskuteczną, oznajmiały to osobnym reskryptem, wskutek tego kwalifikacya nauczycieli w najważniejszym punkcie stała się jawną.

Jeżeli pensye nauczycieli ludowych w innych krajach, ekonomicznie bogatszych od naszego, są wyższe, to też warunki codziennego życia są tam trudniejsze, a zresztą siła podatkowa mieszkańców tych krajów niewątpliwie większa. Żądanie zaś zniesienia internatów przy seminarjach nauczycielskich sprzeciwia się wprost woli Sejmu, który wręcz przeciwne zajął w tej sprawie stanowisko i uchwałą z dnia 12. lutego 1897 polecił Wydziałowi krajowemu corocznie, o ile na to fundusze zezwolą, wstawiać do budżetu znaczniejsze kwoty, celem nabywania domów dla urządzania internatów dla kandydatów stanu nauczycielskiego.

Występowanie przeciwko konferencyjom nauczycielskim i żądanie obniżenia godzin zajęcia tygodniowego, wkraczają w atrybucye władz przełożonych szkolnych,

a również jak żądania emerytury już po 30 latach służby, muszą zbyt niekorzystne wywołać wrażenie, bo nie świadczą dodatnio ni o dostatecznym pojmowaniu obowiązków służbowych, ni swego powołania u tych nauczycieli, którzy podobne petycye podpisują.

Byłoby przeto do życzenia, żeby stan nauczycieli ludowych powstrzymał się nadał od wszelkich podobnych niewłaściwych wystąpień.

Reprezentacya kraju musi się liczyć z ogólnem położeniem ekenomicznem i jej ofiarność nie może przekraczać granic możności. Srogie klęski elementarne i w roku bieżącym zagrażający głód wielu okolicom kraju naszego wymagają coraz nowych, jak najdalej idących ofiar, a tem samem wielkiej przezorności budżetowej.

O tem wszystkiem nauczyciele ludowi wiedzieć i nie zapominać powinni.

Z powyższych względów Komisya szkolna wnosi:

Sejm przechodzi do porządku dziennego nad następującymi petycjami:

Do liczby 123, 126, 131, 180, 181, 182, 183, 402, 429, 496, 497, 499, 501, 509, 515, 596, 599, 707, 711, 712, 713, 714, 715, 717, 722, 801, 933, 934, 935, 938, 1030, 1032, 1096, 1186, 1187, 1212, 1379, 1380, 1381 i 1492.

Natomiast wnosi:

Sejm odstępuje petycye do l. 510. Józefa Adlera, do l. 516. Leopolda Kurdowskiego, do l. 1099. Grona nauczycieli z Uszania dolnego i do l. 1188. Stanisława Jakubowskiego c. k. Radzie szkolnej krajowej do zbadania i załatwienia, petycye zaś do l. 503, 1184 i 1328 odrzuca jako sprzeciwiające się istniejącym ustawom.

Wreszcie Sejm poleca Wydziałowi krajowemu petycę do l. 518 Maryi Szafraniec, wdowy po nauczycielu, do l. 400. Romana Sygnarskiego chorego nauczyciela, do zbadania i uwzględnienia w drodze łaski — również petycę do l. 517. Jana Benescha dziada i opiekuna Maryi Demczuk, nieletniej sieroty po nauczycielu, poleca Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania z tym dodatkiem, aby przedłożył na przyszłej sesyi sejmowej w tej sprawie odpowiedni wniosek, tymczasem zaś sierotę jednorazowym datkiem z rozporządzalnych funduszków zaopatrzył.

Lwów, dnia 16. lutego 1898.

Przewodniczący:

Czartoryski.

Sprawozdawca:

Cielecki.